

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Ekspertyza zabytku/dzieła sztuki, PG_00145315						
Kierunek studiów	Ochrona dóbr kultury i muzealnictwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2023 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS			1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Andrzej Woźniński				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr hab. Andrzej Woźniński				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		2.0		10.0	27
Cel przedmiotu	Zapoznanie studenta z rolą eksperta i ekspertyzy w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego i obiegu rynkowego dzieła sztuki oraz z metodami analitycznymi wykorzystywanymi w celu przygotowania ekspertyzy.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ODKML3_K05] Rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za jakość przekazywanej wiedzy	Rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za jakość przekazywanej wiedzy instytucjom publicznym, jak i podmiotom zaangażowanym w obrót dziełami sztuki.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_U07] Potrafi przygotować typowe prace pisemne w języku polskim i obcym o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł, prawidłowo stosując fachową terminologię z zakresu nauk o sztuce	Potrafi przygotować pisemne ekspertyzy w języku polskim i obcym z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł, prawidłowo stosując fachową terminologię z zakresu nauk o sztuce na użytek instytucji publicznych, jak i podmiotów prywatnych związanych z obrotem dziełami sztuki.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_K06] Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej w obszarze ochrony dziedzictwa kulturowego i handlu dziełami sztuki	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_U05] Potrafi pozyskiwać informacje (korzystając z bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych, różnych zasobów dostępnych w internecie itp.) oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji, kategoryzacji i syntezy w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu	Potrafi pozyskiwać informacje (korzystając z bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych, różnych zasobów dostępnych w internecie itp.) oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji, kategoryzacji i syntezy w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu związanego z ochroną dóbr kultury i handlem dziełami sztuki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_W08] Zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	Zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, w obrębie ochrony dziedzictwa kulturowego i handlu dziełami sztuki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ODKML3_U08] Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków w ekspertyzach przygotowywanych dla instytucji publicznych i podmiotów związanych z handlem dziełami sztuki.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_U12] Potrafi planować pracę zespołu oraz współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	Potrafi planować pracę zespołu oraz współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_W06] Zna w zaawansowanym stopniu metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka sztuki/muzeologa/zabytkoznawcy, w szczególności metody analizy i interpretacji wytworów sztuki różnych epok	Zna w zaawansowanym stopniu metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka sztuki/muzeologa/zabytkoznawcy, w szczególności metody analizy i interpretacji wytworów sztuki różnych epok aby móc je wykorzystać w sporządzaniu ekspertyz	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ODKML3_U01] Potrafi prawidłowo dobrać źródła i poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego historyka sztuki w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu	Potrafi prawidłowo dobrać źródła i poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego historyka sztuki w celu przygotowania ekspertyzy dzieła sztuki.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_U03] Potrafi krytycznie analizować i oceniać artystyczną wartość dzieł sztuki	Potrafi krytycznie analizować i oceniać artystyczną wartość dzieł sztuki mający trafić do kolekcji publicznych, jak i prywatnych	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ODKML3_W02] Zna w zaawansowanym stopniu terminologię, teorię i metodologię nauk o sztuce	Zna w zaawansowanym stopniu terminologię, teorię i metodologię nauk o sztuce aby móc przygotowywać rzetelne ekspertyzy.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_W07] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu ochrony i utrzymania dziedzictwa kulturowego	Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu ochrony i utrzymania dziedzictwa kulturowego ze szczególnym uwzględnieniem sztuki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_U02] Umie interpretować dzieła sztuki za pomocą typowych metod interpretacji, uwzględniając formalne ukształtowanie wypowiedzi i ich miejsce w procesie historyczno-kulturowym	Umie interpretować dzieła sztuki za pomocą typowych metod interpretacji, umie przedstawić to w formie pisemnej na użytek instytucji państwowych, jak i podmiotów zajmujących się obrotem dziełami sztuki.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu związanego z ochroną dziedzictwa kulturowego i handlem dziełami sztuki	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	<p>Cele ekspertyzy (kwestie wartościowania, atrybucji, miejsca powstania, datowania, oryginalności, nawarstwień historycznych, wyceny).</p> <p>Historia znanstwa ekspert dawniej i dziś i jego warsztat badawczy.</p> <p>Analiza stylistyczna w badaniach nad sztuką wczoraj i dziś. Możliwości i ograniczenia.</p> <p>Zagadnienia współpracy historyka sztuki-eksperta z przedstawicielami innych dyscyplin naukowych (kwestie identyfikacji materii dzieła, jego wieku, docierania do warstw niewidocznych gołym okiem).</p> <p>Drogi i rozdroża bycia ekspertem artystycznym. Odpowiedzialność eksperta.</p> <p>Jak powinna być przygotowana ekspertyza a jak nie powinna.</p>		
Wymagania wstępne i dodatkowe	brak		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	obecność	75.0%	10.0%
	test zaliczeniowy	51.0%	90.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>Dariusz Markowski, Od opinii do ekspertyzy, [w:] Problematyka autentyczności dzieł sztuki na polskim rynku. Teoria praktyka prawo. Materiały seminariów zorganizowanych w 2010 roku przez Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych (obecnie Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów) przy udziale Stowarzyszenia Antykwaryuszy Polskich oraz Domu Aukcyjnego Rempex, Warszawa 2012, s. 293-304.</p> <p>Joanna Szpor, Jak orzekać rzetelnie, czyli jak nie zrobić z oryginału falsyfikatu, [w:] Problematyka autentyczności dzieł sztuki na polskim rynku. Teoria praktyka prawo. Materiały seminariów zorganizowanych w 2010 roku przez Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych (obecnie Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów) przy udziale Stowarzyszenia Antykwaryuszy Polskich oraz Domu Aukcyjnego Rempex, Warszawa 2012, s. 305-308.</p> <p>Wojciech Niewiarowski, Współpraca pomiędzy antykwariuszem a ekspertem w aspekcie przyjętych przez SAP Podstawowych zasad działania i dobrego postępowania antykwaryuszy i marszandów zrzeszonych w SAP, [w:] Problematyka autentyczności dzieł sztuki na polskim rynku. Teoria praktyka prawo. Materiały seminariów zorganizowanych w 2010 roku przez Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych (obecnie Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów) przy udziale Stowarzyszenia Antykwaryuszy Polskich oraz Domu Aukcyjnego Rempex, Warszawa 2012, s. 309-312.</p> <p>Stanisław Waltoś, Muzealnik jako ekspert na rynku dzieł sztuki, [w:] Problematyka autentyczności dzieł sztuki na polskim rynku. Teoria praktyka prawo. Materiały seminariów zorganizowanych w 2010 roku przez Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych (obecnie Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów) przy udziale Stowarzyszenia Antykwaryuszy Polskich oraz Domu Aukcyjnego Rempex, Warszawa 2012, s. 313-326.</p> <p>A. Jagielskiej i D. Markowskiego, Ekspertyza dzieła sztuki i pozycja eksperta w świetle polskiego prawa, Kolekcjoner stały dodatek do Art and Business, nr 8 (115), październik 2007, Art and Business, 10/2007, s. 1215</p> <p>M. Wardzyński, Rzecz o rzeczoznawcach, Art and Business, 4/1999</p> <p>D. Markowski, Ocena autentyczności dzieła na przykładzie wybranych obrazów polskiego malarstwa XIX i XX wieku. Tradycyjne i nowoczesne metody badania dzieł sztuki (Materiały z sesji naukowej poświęconej pamięci profesora Zbigniewa Brochnowicza), Toruń 2003</p> <p>W. Pływaczewski, Kontrowersje wokół ekspertyzy w sprawach dotyczących wiarygodności dzieła sztuki, Prokuratura i Prawo 2010, nr 3, s. 3135.</p> <p>Th.E. Stebbins Jr., Ekspert z dziedziny sztuki, prawo, a rzeczywista praktyka, w: Ekspert kontra dzieło sztuki, pod red. R.D. Spencera, przekł. M. Iwińska, Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych, Warszawa 2009</p> <p>G. Bastek, Znanstwo-dzieje i metoda, "Ikonotheka", 10, 1996, s. 35 nn.</p> <p>M. J. Friedländer, O granicach nauki o sztuce, [w:] Pojęcia, problemy, metody współczesnej nauki o sztuce. Dwadzieścia sześć artykułów uczonych europejskich i amerykańskich. Wybrał, przekłady przejrzał, wstępem opatrzył J. Białostocki, Warszawa 1976, s. 164-169.</p> <p>C. Perier-Dleteren, Application des méthodes physiques d'examen à l'étude des peintures, Annales d'Histoire de l'art. et d'Archeologie. Université Libre de Bruxelles, 1987, IX;</p> <p>P. Philippot, Pénétrer l'art, restaurer l'oeuvre. Une Vision humaniste.</p>

		<p>Hommage en forme de florilege. Ed. C. Périer-D'leteren, Courtrai 1990;</p>
--	--	---

Revue de l'Art. N. 39/1978

Uzupełniająca lista lektur

(16) Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

Serenissima, światło Wenecji: dzieła mistrzów weneckich XIV-XVIII wieku ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie w świetle nowych badań technologicznych, historycznych i prac konserwatorskich, 2000

D. Ebitz, Connoisseurship as Practice, *Artibus et Historiae*, Vol. 9, No. 18 (1988), pp. 207-212;

M. Friedländer, *De l'art et du connaisseur*, Paris 1969 (jest wydanie w języku angielskim);

G. Schwartz, Connoisseurship: The Penalty of Ahistoricism, *Artibus et Historiae*, Vol. 9, No. 18 (1988), pp. 201-206;

Augustin, M. D. & Leder, H. (2006). Art expertise: a study of concepts and conceptual spaces. *Psychology Science*, 48, 2, 135-156.

Gruber, H. (1994). *Expertise: Modelle und empirische Untersuchungen*. Opladen: Westdeutscher Verlag.

Raymonde Moulin, Alain Quemin, La certification de la valeur de l'art. *Experts et expertises, Annales Année 1993*, 48-6, pp. 1421-1445

Pauline Adenot, « « Les formes de l'expertise artistique en Europe (XIVe - XVIIIe siècle) », *Revue de Synthèse*, tome 132, n° 1, 2011

RENOLD, Marc-André Jean (Ed.), GABUS, Pierre (Ed.), DE WERRA, Jacques (Ed.). *L'expertise et l'authentification des œuvres d'art*. Genève : Schulthess, 2007.

Nathalie Heinich, Les frontières de l'art à l'épreuve de l'expertise. *Politique de la décision dans une commission municipale, Politix*, n°38, 1997, p. 111-135.

Alain Quemin, L'art plus fort que la science? L'affrontement entre expertise stylistique et expertise scientifique dans une querelle sur l'authenticité d'une œuvre d'art: l'affaire Sésostris III, *Sociedade e Estado, Brasília*, v. 20, n. 2, maio/ago 2005, p. 403-424.

Daniel Schrembs, *Die Haftung des Kunstexperten (Saarbrücker Studien zum Privat- und Wirtschaftsrecht, Band 92)*, Frankfurt am Main 2017.

Simon Kasper, Christoph Purschke *Kennen, Können, Wissen Zur Konstruktion von Expertise*, [w:] *Laien, Wissen, Sprache. Konzepte, Anwendungsfelder und Perspektiven der Folk Linguistics im deutschsprachigen Raum*, Hrsg. V. Toke Hoffmeister, Markus Hundt, Saskia Naths, Berlin 2021, s. 125-156.

Adresy eZasobów

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Jak przygotować ekspertyzę dzieła sztuki?
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.